

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad y cyfarfod:	12 Mawrth 2021
Aelod Arweiniol / Swyddog:	Gary Williams, Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad:	Gary Williams, Swyddog Monitro
Teitl	Ymgynghoriad Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru – Canllawiau Diwygiedig Drafft ar y Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau o Gyngorau Sir, Tref, Dinas a Chymuned.

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1. Mae'r adroddiad yn sôn am ymgynghoriad a gwblheir gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, (yr Ombwdsman) ynghylch canllawiau drafft newydd i aelodau etholedig ar y Cod Ymddygiad.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1. Ceisio barn y Pwyllgor ynghylch y canllawiau diwygiedig drafft er mwyn eu darparu i swyddfa'r Ombwdsman.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1. Bod y Pwyllgor yn ystyried ac yn cynnig sylwadau ar y canllawiau diwygiedig drafft sydd wedi'u cynnwys yn Atodiadau 1 a 2 er mwyn llunio ymateb i'r ymgynghoriad.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1. Mae'r Ombwdsman yn ymgynghori ar ganllawiau diwygiedig drafft i'r Cod Ymddygiad ar gyfer aelodau etholedig ar hyn o bryd. Mae dwy ddogfen i'w hystyried. Mae'r cynaf wedi'i hatodi fel Atodiad 1 ac yn cynnig canllawiau i

aelodau Cynghorau Sir. Mae'r ail ddogfen wedi'i hatodi fel Atodiad 2 ac yn cynnig canllawiau i aelodau Cynghorau Tref, Dinas a Chymuned.

- 4.2. Cyhoeddwyd Canllawiau presennol yr Ombwdsman ar y Cod Ymddygiad i Aelodau ym mis Awst 2016. Lluniwyd y canllawiau i gynorthwyo aelodau i ddeall eu rhwymedigaethau dan y Cod Ymddygiad. Mae'r pwrpas yn parhau i fod yr un fath ar gyfer y drafft diweddaraf hefyd.
- 4.3. Mae'r dogfennau canllaw sy'n bodoli ar hyn o bryd wedi bod yn ddefnyddiol i aelodau gan eu bod yn cynnig testun darllenadwy sy'n egluro'r rhwymedigaethau y mae'r Cod yn eu gosod ac yn cynnwys enghreifftiau sy'n helpu i roi darpariaethau'r Cod mewn cyd-destun.
- 4.4. Mae'r canllawiau diwygiedig drafft sy'n destun ymgynghoriad yn dilyn fformat tebyg i'r canllawiau blaenorol. Mae'n ymddangos bod y ddogfen wedi'i diwygio i gynnwys rhagor o eglurder ac mae rhagor o enghreifftiau wedi'u cynnwys i gefnogi hyn, mae'n bosibl y bydd aelodau'n eu hadnabod o fersiynau blaenorol o Lyfr Achosion y Cod Ymddygiad. Mae'r canllawiau diwygiedig drafft yn teimlo'n fwy cyfoes na'r canllawiau sydd ar waith ar hyn o bryd ac mae'n debyg y byddant o gymorth i gynghorwyr presennol ac aelodau etholedig newydd yn 2022. Mae'n debyg y bydd y dogfennau hyn yn cynorthwyo â darparu hyfforddiant yn dilyn etholiadau 2022.
- 4.5. Nid yw'r ymgynghoriad yn gofyn cwestiynau arbennig o ran pa atebion a geisir. Yn hytrach, byddai'n ddefnyddiol pe bai'r Pwyllgor yn ystyried y ddwy ddogfen o safbwynt aelodau a fyddai'n troi at y dogfennau hyn am gymorth. Mae'n bosibl y bydd aelodau'r Pwyllgor yn dymuno ystyried a yw lefel y cymhlethdod yn y dogfennau'n addas neu beidio, a oes unrhyw agweddau o'r canllawiau y gellir eu gwella, ac a oes unrhyw beth ar goll o'r canllawiau a allai fod yn ddefnyddiol i aelodau.
- 4.6. Daw'r ymgynghoriad i ben ar 21 Mawrth 2021.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 5.1. Nid yw'r adroddiad yn cael effaith uniongyrchol ar y blaenoriaethau corfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes costau uniongyrchol yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

7.1. Nid oes angen asesiad o'r effaith ar les.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Nid oes unrhyw ymgynghoriad wedi'i gynnal mewn perthynas â'r adroddiad hwn.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1 Nid oes unrhyw ganlyniadau ariannol uniongyrchol i'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Nid oes unrhyw risgiau uniongyrchol sy'n gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1. Nid oes angen penderfyniad.